

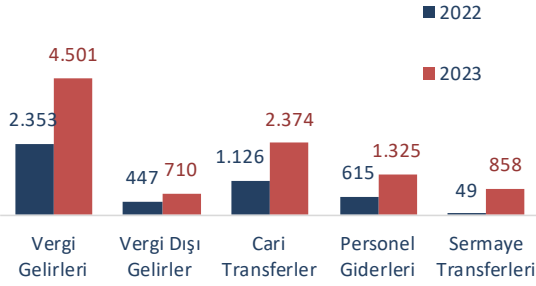
Merkezi yönetim bütçesi Aralık'ta 842,5 milyar TL açık verdi.

Merkezi yönetim bütçe açığı Aralık ayında yıllık bazda yaklaşık 6 kat artarak 842,5 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde bütçe gelirleri 2022 yılının aynı ayına kıyasla %117,4 artışla 549,9 milyar TL olurken, bütçe harcamaları yıllık bazda %271,2 yükselişle 1,4 trilyon TL düzeyine ulaştı. Aralık ayında faiz dışı açık da yıllık bazda yaklaşık 8 katına çıkarak 800,2 milyar TL oldu.

2023 yılında bütçe açığı 1,4 trilyon TL seviyesinde gerçekleşti.

2022 yılında 142,7 milyar TL düzeyinde gerçekleşen merkezi yönetim bütçe açığı 2023 yılında gelirlerde gözlenen olumlu performansa karşılık hızlı artan harcamaların etkisiyle 1,4 trilyon TL seviyesine yükseldi. Böylece bütçe açığı Eylül 2023'te açıklanan 1,6 trilyon TL'lik OVP tahmininin bir miktar altında gerçekleşti. Bu dönemde bütçe gelirleri %86,1, bütçe harcamaları %123,8 artış kaydetti. 2022 yılında 168,2 milyar TL fazla veren faiz dışı denge, 2023 yılında 700,4 milyar TL açık verdi.

Başlıca Bütçe Kalemleri
(milyar TL)

Vergi gelirleri Aralık'ta 440,9 milyar TL oldu.

Aralık'ta yıllık bazda %108,3 ile enflasyonun üzerinde artan vergi gelirleri 440,9 milyar TL seviyesinde gerçekleşerek toplam bütçe gelirlerinin %80,2'sini oluşturdu. Bu dönemde otomobil ve hafif ticari araç satışlarında kaydedilen artışın da etkisiyle ÖTV gelirleri yıllık bazda %122,3 (64,2 milyar TL) yükselirken, dâhilde alınan KDV gelirleri %225 (33,8 milyar TL) artarak bütçe gelirlerini destekledi. Aynı dönemde kurumlar vergisinden elde edilen gelirler de %124,9 (10,9 milyar TL) yükseliş kaydetti. Aralık'ta faizler, paylar ve cezalar kaleminden elde edilen gelirler yıllık bazda %168,7 artışla 72,8 milyar TL seviyesine ulaştı.

2023 yılı genelinde vergi gelirleri %91,2 artarak 4,5 trilyon TL'ye ulaştı. Vergi gelirlerinin olumlu performansında yüksek enflasyonun yanı sıra yılın ikinci yarısında vergi oranlarında gerçekleştirilen artışlar etkili oldu. Yıl genelinde ÖTV (508,4 milyar TL), ithalde (370,5 milyar TL) ve dâhilde (330,3 milyar TL) alınan katma değer vergileri ile gelir vergisindeki (337,6 milyar TL) yüksek artışlar bütçe gelirlerini destekledi. Faizler, paylar ve cezalar kalemi de 2023'te yıllık bazda %72 artış kaydederek 409 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

Bütçe harcamaları Aralık'ta yıllık bazda %271,2 artış kaydetti.

Aralık'ta bütçe harcamalarında kaydedilen %271,2'lik artışta sermaye transferlerindeki ve cari transferlerdeki hızlı yükselişler etkili oldu. Bu dönemde sermaye transferleri yıllık bazda yaklaşık 38 katına çıkarak 639,4 milyar TL olurken, söz konusu artışta sınıflandırmaya girmeyen diğer kurum, işletme ve hane halkına yapılan 622,7 milyar TL tutarındaki transferler öne çıktı. Aralık'ta cari transferler de yıllık bazda %167,4 artışla 309,6 milyar TL düzeyine ulaştı. Aralık'ta görevlendirme giderleri altında EÜAŞ'a 14,5 milyar TL ve sosyal güvenlik kurumlarına 65,6 milyar TL ödeme gerçekleştirilirken, borç verme kaleminden Devlet Demiryolları'na 14,2 milyar TL ödeme yapıldı. Bu dönemde faiz harcamaları da %132 artışla 42,3 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

2023 yılı genelinde cari transfer harcamaları %110,7 (1,2 trilyon TL) yükselirken, personel giderleri %115,3 (709,2 milyar TL) artış kaydetti. Sermaye transferleri kalemi de 2022 yılına kıyasla yaklaşık 18 katına çıkarak 858,1 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. 2023 yılı genelinde faiz harcamaları %117 yükselişle 674,6 milyar TL oldu.

Beklentiler...

2023 yılında vergi gelirleri başta olmak üzere bütçe gelirlerinin olumlu performansına karşılık, deprem felaketinin de etkisiyle yüksek gerçekleşen bütçe harcamaları bütçe açığının hızlı genişlemesine neden oldu. Böylece 2023 yılı genelinde bütçe açığı 1,4 trilyon TL ile Orta Vadeli Program'da belirtilen tahminin %84,2'si düzeyinde gerçekleşti. Gerçekleşen bütçe açığı ve 2023 yılına ilişkin büyüme tahminleri göz önüne alındığında bütçe açığının GSYH'ye oranının 2023 yılında %5,4 ile Orta Vadeli Program'da öngörülen oranın (%6,4) altında gerçekleştiği tahmin ediliyor.

Merkezi Yönetim Bütçesi

	Aralık			Ocak-Aralık			OVP		Gerç./OVP	
	2022	2023	Değ. (%)	2022	2023	Değ. (%)	Tahmini	Tahmini (%)		
Harcamalar	375,1	1.392,5	271,2	2.942,7	6.585,5	123,8	6.562,6	100,3		
Faiz Harcamaları	18,2	42,3	132,0	310,9	674,6	117,0	646,1	104,4		
Faiz Dışı Harcamalar	356,9	1.350,1	278,3	2.631,8	5.910,8	124,6	5.916,5	99,9		
Gelirler	252,9	549,9	117,5	2.800,1	5.210,5	86,1	4.929,7	105,7		
Vergi Gelirleri	211,7	440,9	108,3	2.353,4	4.500,9	91,2	4.270,7	105,4		
Diğer Gelirler	41,3	109,0	164,0	446,7	709,6	58,9	659,0	107,7		
Bütçe Dengesi	-122,2	-842,5	589,5	-142,7	-1.375,0	863,5	-1.633,0	84,2		
Faiz Dışı Denge	-104,0	-800,2	669,4	168,2	-700,4	-	-986,8	-		

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Utkan İnam
Uzman Yardımcısı
utkan.inam@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.